

Concreció dels conceptes d' intel·ligència

La intel·ligència és la capacitat de trobar maneres efectives de desenvolupar projectes, resoldre problemes i adaptar-se a les exigències successives de la nostra realitat.

Aprendre és la capacitat de saber convertir un concepte, una idea o un coneixement en un comportament o en una decisió.

Gardner ha identificat vuit tipus d'intel·ligència que els podríem agrupar en tres blocs: intel·ligència lògica-conceptual, intel·ligència emocional-relacional i intel·ligència artística-creativa.

El que ens hem de plantejar és si el nostre sistema educatiu és prou divers en les seves articulacions per afavorir el desenvolupament d'aquestes tres blocs, ja que l'èxit a la vida té itineraris diferents que permeten donar suport a la diversitat d'opcions de cada alumne, podent-se orientar cap als seus punts forts.

Es precisa desmitificar la intel·ligència lògica com la més rellevant. Això ha acomplexat, per exemple, a moltes persones, artísticament molt ben dotades però poc en la capacitat de conceptualització lògica. N'hi ha que ho veuen com un encotillament de la seva creativitat i de la seva llibertat de pensament.

Si algun tipus de capacitat mental hem d'estimular amb força és el talent creatiu, propiciador del canvi i d'innovació ja que aquest és el portal d'accés a la nova societat en permanent transformació.

Un altre concepte que convé revisar és el significat de l'èxit, ja que ha estat utilitzat quasi exclusivament pel món econòmic i s'ha contaminat d'exigències no sempre assequibles, amb el consegüent sentiment de fracàs i desvalorització personal.

Nosaltres optem per una definició dinàmica de l'èxit i assequible per totes aquelles persones que es sotmeten a un esforç persistent, que s'informen, que es formen i que experimenten per acabar d'assimilar els conceptes. Des d'aquesta perspectiva, pensem que hauríem de transmetre als alumnes el significat d'èxit següent :

“Tenir èxit és arribar a ser el millor d'allò que puguem ser en cada moment i viure-ho com un procés positiu, sigui quin sigui el nivell que un hagi assolit en un moment donat”

Reflexions sobre l'acte d'aprendre

Aprendre és una reacció i una actitud davant de la novetat i del desig de creixement personal.

El que importa no és tant el contingut sinó com ensenyem a aprendre i com som capaços de desaprendre actituds i comportaments que ja no aporten valor i han quedat desfasats.

Aprendre és un factor de responsabilitat.

L'aprenentatge més ric és aquell que va associat a l'experimentació i verificació.

Podem dir que aprenentatge és acció.

Aprendre exigeix un determinat nivell d'autoestima. Com més autoestima, més capacitat d'aprenentatge.

És clau desmitificar els errors, ja que d'ells s'aprèn.

Aprendre és també convertir la informació en coneixement.

Cada acte d'aprenentatge crea noves connexions neuronals.

Aprendre és una necessitat de subsistència que cal desenvolupar des del naixement.

Cal revisar el model pedagògic d'ensenyament, no pot ser, com diu Woodie Flowers, Catedràtic del MIT i pioner de la competició de robòtica Tirst, que, per exemple a Espanya, tinguem un fracàs tan gran en abandó escolar, i no pot ser que les matemàtiques o el llenguatge acumulin tants fracassats. No és culpa dels estudiants. Hem de revisar el model, hem de ser capaços de passar de la part expositiva del professor, és a dir, del dit al fet, a l'acció de l'alumne, i d'aquí al comportament. Ja deia Edward Thorndike, que l'aprenentatge es dona quan una idea s'ha convertit en acte, "és a dir en algun tipus d'aplicació.

L'empatia activa és el principi de qualsevol coneixement, associar continguts teòrics claus amb exercicis de validació i de comprensió, són ingredients didàctics que no podem minimitzar si volem aconseguir una bona integració dels continguts en part de l'alumne.

L'atenció i la capacitat de concentració són factors essencials per un aprenentatge consistent, tal com constata Richard J. Davidson. Hi ha un tipus de nivell de dèficits

d'atenció, que es redueixen significativament, estimulant aquesta funció mental de manera continuada.

Hi ha també dificultat de concentrar-se en detalls, oblidar-se de fer els deures o un altra activitat, desconnectar mentalment a classe, fàcil de distreure quan hi ha un fet que altera l'activitat en la que s'està implicat en aquell moment. .

L'esforç persistent és un altre factor essencial. Mantenir-lo te a veure entre altres aspectes, en un sentiment de desvalorització personal, en la por, en no ser capaç. Davant d'aquest risc que s'esdevé angoixant, l'alumne, per evitar que es confirmi la verificació del seu baix valor, pot entrar en un procés involutiu, en un abandó de la concentració i de la tenacitat. Inclús pot acabar abandonant els estudis.

També és bàsic el cultiu de la memòria i el llenguatge comprensiu. L'un ajuda a l'altre.

Un altre valor que cal incorporar al procés d'aprendre, és el treball en equip, el treballar junt,s experimentar, enriquir-se de les aportacions dels altres i sentir que les pròpies també son assumides o almenys valorades en positiu.

Un aspecte a cuidar és la dificultat d'interacció amb els altres (degut a timidesa, a dubtes de ser ben acceptat ...), tot això condiona la capacitat de persistir malgrat les equivocacions.

Els factors emocionals tenen una importància rellevant en la capacitat d'aprendre. Per exemple, a més dels que ja hem esmentat, hi ha la curiositat en la recerca de noves fites que la vida ens porta, a la informació i a l'experimentació.

Pensant en un enfocament positiu del temps per aprendre hem de tenir en compte que el que invertim en dimensionar el màxim els punts forts de l'alumne, serà molt probablement més rentable per a ell, que el dediquem a reduir el seus punts febles.

També cal tenir en compte a l'hora de dissenyar una metodologia eficaç per aprendre, que la baixa tolerància al fracàs (resiliència escassa), fa que moltes persones abandonin en els primers símptomes d'haver-se equivocat. Això pot ser potenciat per un sentiment de baixa autoestima, de sentir que un està per sota de la capacitat de comprensió d'una situació concreta.

Si hi ha alguna evidència de desqualificació i assetjament cal actuar d'immediat per evitar un bloqueig en la capacitat de concentrar-se i d'assimilar els continguts que s'estan treballant a classe.

En l'entrenament per l'aprenentatge és necessari valorar aquest i altres factors del perfil emocional de cada alumne, intentant combinar l'acció de grup amb l'actuació personalitzada amb l'alumne, buscar moments de trobada amb cada un d'ells per estimular

els elements motivacionals que els poden ajudar a eliminar barreres inhibidores i guanyar autoconfiança estimuladora de l'esforç.

A nivell intuïtiu això és el que practicava un dels millors i més antics entrenadors del Barça, Elenio Herrera. Davant d'un partit nou a jugar, analitzava l'equip contrari, identificava els seus punts forts. Fet això, es passava la setmana prèvia mentalitzant als jugadors que havien de ser claus per guanyar el partit, intentant transmetre'ls quasi obsessivament, la idea que ells, malgrat el valor del contrari, eren capaços de superar-los. Durant la setmana d'entrenament previ al partit, els anava mentalitzant un a un de la qualitat que tenien (els seus punts forts) i de la capacitat de neutralitzar al contrari, els focalitzava cap al tipus de tàctiques que havien de desenvolupar i els feia veure que si es concentraven del tot i si s'ajudaven entre ells, guanyarien el partit.

Va guanyar la lliga aquell any, contra tot pronòstic i malgrat l'ajuda dels estaments esportius del "regim" favorable a fer campió al Madrid, i va aportar als seus jugadors un gran valor personal.

Cal fer emergir en cada alumne, la força mental, ajudar-los a trobar les millors condicions i el millor clima d'estudi per treure partit de les seves capacitats i del seu temps, eliminant factors de distracció, (el mòbil hem pot ser un si n'abusen).

És bàsic estimular la responsabilitat, i l'esforç sostingut superant les dificultats inicials d'assimilació d'un tema determinat. Ajudar-los a trobar maneres de buscar solucions (pot ser a internet en podem trobar, segons de què es tracti).

Valorar oportunament els petits assoliments como una evidència de que són bons, que demostren que són capaços d'aprendre i amb més o menys dedicació de temps, molt probablement poden aconseguir els rendiments escolars que necessiten per superar el curs. En cas de suspendre hem d'haver seguit l'evolució de l'alumne per conèixer les causes i ajudar-los a buscar solucions.

En aquesta magnífica tasca d'ajudar al nen a desenvolupar totes les seves potencialitats i preparar-lo per enfrontar-se a la vida, hi han d'intervenir professors i també pares: escola-família i alumne són els tres nuclis de la comunitat educativa. Pares i professors s'han d'intercanviar informació, s'han de complementar per a propiciar l'èxit possible.

Baix Llobregat, 1 de setembre de 2014